

Hørings svar – forslag til lov om norske- lønns og arbeidsvilkår på skip i norske farvann og på norsk sokkel

1

Det norske maskinistforbund, Dnmf, viser til høringsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet av 30. mai 2022, med høringsfrist 31. august 2022.

Dnmf er et forbund tilsluttet hovedorganisasjonen Unio, med ca. 6000 medlemmer som organiserer maskinoffiserer og elektrooffiserer samt maritime ingeniører i hele den maritime næringen fra fiskeri og havbruk, olje og gass, offshore, utenriks, ferge og passasjertrafikk, cruise til kystfart med flere. Vi organiserer også brann og redningsetatene, maritime lærere, samt teknisk personell i helseforetakene, kommunene og energisektoren.

Maritim næring har vært og skal være en av Norges største økonomiske drivere. Vi skal leve av og med havet i fremtiden. Den maritime næringen vil være helt sentral i det grønne skiftet og utviklingen av nye grønne-løsninger i havrommet. Den maritime kompetansen som norske sjøfolk besitter, den maritime tekniske kompetansen maskin- og elektrooffiserene besitter, er derfor nøkkelkompetanse for fremtidens Norge. Sjøfolk bor i alle landets kommuner sikrer sysselsetting og bosetting i hele landet og kompetanse til hele den maritime klyngen på sjø og land. Skal man drive næring i Norge og høste av norske naturressurser skal dette gi avkastning i form av arbeidsplasser til norsk bosatt arbeidskraft.

Norske lønns- og arbeidsvilkår på norsk sokkel og i norske farvann, dreier seg først og fremst om arbeidsmarkedstilgang, tilgangen, konkurransekraften, for norsk bosatt arbeidskraft til arbeidsplasser i Norge. Norsk bosatt arbeidskraft må kunne konkurrere om arbeidsplassene i Norge. Dagens og morgendagens arbeidsplasser i havrommet, på norsk sokkel og i norske farvann inklusive Svalbard og Jan Mayen skal være en av Norges største økonomiske motorer. Vi skal leve av og med havet i fremtiden, og våre medlemmer og den maritime næringen vil være helt sentral i det grønne skiftet og utviklingen av nye grønne løsninger i havrommet. Den maritime kompetansen norske sjøfolk besitter er nøkkelkompetanse for fremtidens Norge

Det norske maskinistforbund synes det er svært gledelig at et lovutkast fra Regjeringen for å få på plass norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel er sendt på høring. Vi ser fram til at vår mangeårige kamp finner sin løsning.

Nå er det tid for gjennomføring.

Handlingsrom

Det er gjennomført en rekke utredninger av handlingsrommet som blant annet har sett på flaggstatsprinsippet, kyststaten rettigheter og plikter, EØS-avtalen, internasjonale traktater og avtaler, havretten, fri gjennomfart til sjøs, andre lands konsekvenser av tilsvarende regulering og at

Det norske maskinistforbund

Rosenkrantz gate 15
Postboks 2000 Vik
0125 OSLO, Norway

NO 970 167 935

Telefon: + 47 24 14 83 70
telefaks: + 47 24 14 83 80

E-mail: post@dnmf.no
Web: www.dnmf.no

Bank: DNB ASA
Kontonr.: 8380.08.69946

INAB: NO33 8380 0869 946
SWIFT: DNBANOKKXXX

dette ikke er handelshindrende, folkeretten med mer; og det er tydelig konkludert med at det foreligger et betydelig handlingsrom.

Det finnes et handlingsrom og det er mulig å gjennomføre dette. Det er helt avgjørende at innretningen på denne loven treffer presist. Dette er skreddersøm. Det har lenge vært hevdet fra motstanderne av innføring av norske lønns og arbeidsvilkår på norsk sokkel og i norske farvann, at selv om det er lovlig og finnes et betydelig handlingsrom så er dette ikke mulig å gjennomføre. Det er derfor helt avgjørende at lovforslaget utformes og treffer presist for alle segment og områder.

Dnmf mener at reguleringen skal sikre norske sjøfolk tilgangen til det norske arbeidsmarkedet på norsk sokkel og i norske farvann inkludert Svalbard og Jan Mayen, sikre nasjonen nødvendig maritim kompetanse som er avgjørende for utvikling av nye næringer i havrommet, teknologiutvikling og den grønne omstillingen og bidrar til bosetting og næringsutvikling i hele landet.

Det gjenstår derfor fremdeles mye arbeid med dette lovutkastet, det skal omsettes til riktig lovtekst, forskrifter og gjennom et godt trepartssamarbeid.

Dnmf mener at enighetene og anbefalingene i Holmefjordutvalget må ligge til grunn for det videre lovarbeidet om norske lønns- og arbeidsvilkår på norsk sokkel og i norske farvann. Vi vil likevel presisere at vi støtter Hurtigrutens «enhavnsløsning» innenfor cruise.

Bakgrunnen for kravet om norske lønns- og arbeidsvilkår

Dnmf krever norske lønns- og arbeidsvilkår for å sikre norsk bosatt arbeidskraft, sjøfolk, tilgangen til arbeidsplassene på norsk sokkel og i norske farvann. Dette vil sikre like konkurransevilkår også for arbeidstakerne.

Både Dnmf og Unio ønsker arbeidstakere fra hele verden velkommen til å arbeide sammen med oss på norsk sokkel og i norske farvann, men da på norske lønns- og arbeidsvilkår slik at norsk bosatt arbeidskraft kan konkurrere og har tilgangen til arbeidsplassene i Norge. Norske lønns- og arbeidsvilkår på norsk sokkel og i norske farvann er nødvendig for å sikre norsk maritim næring nødvendig kompetanse, fremtidig rekruttering, krav til sikkerhet i næringen og like konkurransemuligheter både for arbeidsgivere og arbeidstakere.

Det haster med å få på plass en nødvendig regulering som sikrer like konkurransevilkår for norsk bosatt arbeidskraft, og som sikrer forutberegnelige rammebetingelser for næringen på norsk sokkel og i norske farvann. Innføring av norske lønns- og arbeidsvilkår vil gi større jobbsikkerhet og forutberegnelighet for arbeidstakerne i en ellers svært konjunkturutsatt næring og gi større rekruttering til de maritime utdanningene og næringene.

Det er viktig å bevare den allerede eksisterende kompetansen i næringen, samt å sikre et godt rekrutteringsgrunnlag for fremtidens sjøfolk. Denne kompetansen er helt sentral i nasjonens arbeid med det grønne skiftet og utviklingen av nye næringer i havrommet. Norge har ikke råd til å la denne avgjørende kompetanse forvitte.

Det norske maskinistforbund

Rosenkrantz gate 15
Postboks 2000 Vika
0125 OSLO, Norway

NO 970 167 935

Telefon: + 47 24 14 83 70
telefaks: + 47 24 14 83 80

E-mail: post@dnmf.no
Web: www.dnmf.no

Bank: DNB ASA
Kontonr.: 8380.08.69946

INAB: NO33 8380 0869 946
SWIFT: DNBANOKKXXX

For Dnmf dreier kravet om norske lønns- og arbeidsvilkår på norsk sokkel og i norske farvann, seg først og fremst om arbeidsmarkedstilgang, tilgangen, konkurransekraften, for norsk bosatt arbeidskraft til arbeidsplasser i Norge. Dagens og morgendagens arbeidsplasser i havrommet, på norsk sokkel og i norske farvann inklusive Svalbard og Jan Mayen.

Sosial dumping

En konsekvens av innføring vil kunne være at man unngår sosial dumping. Dessverre er sosial dumping en konsekvens av manglende regulering av lønns- og arbeidsvilkår på norsk sokkel og i norske farvann, og vil i så måte også påvirkes i en positiv retning av at det stilles krav til norske lønns- og arbeidsvilkår. Dnmf er opptatt av å påpeke at innføringen av norske lønns- og arbeidsvilkår vil ha positive effekter som favner langt bredere enn sosial dumping og lønnskrav.

Må se næringen som helhet

Hele den maritime klyngen understreker behovet for norsk maritim kompetanse i form av sjøfolk bosatt i Norge. Nasjonen skal leve av og med havet også i fremtiden. Arbeidsplasser, samt nåværende og nye næringer skal utvikles og etableres. Da kan en ikke segmentere næringen, og sikre lik konkurranse og utvikling av kompetanse kun i enkelte segmenter. Næringen og sjøfolka er avhengig av at det er utveksling av arbeidskraft mellom de ulike segmentene i næringen, og dette må sikres for fremtiden. Vi kan ikke ha en ordening hvor arbeidsgiver kan velge, konkurransedyktig eller ei. Det må tilstrebes forutsigbarhet, både for arbeidsgiveren og arbeidstakeren. Dnmf mener dette arbeidet ikke kan segmenteres, da utfordringene knyttet til sjøfolks konkurransekraft knytter seg til rammene for næringen som helhet og ikke spesifikke segmenter i næringen.

Konkurransesituasjonen

Dnmf er opptatt av arbeidstakernes konkurransesituasjon. Norsk bosatt arbeidskraft må ha tilgang til alt arbeid som utføres for å høste av norske naturressurser og i vår kystfart. Skal operatører og rederier drive næring i Norge er det avgjørende at det tilbys like konkurranseforhold. Innføring av norske vilkår vil ha som primært siktemål å sikre sjøfolks sosiale, velferdsmessige og økonomiske vilkår.

Sjøfolk som ønsker å være bosatt i Norge er avhengige av lønns- og arbeidsvilkår som gjør det mulig å bo og leve i Norge. Sjøfolk bosatt i nasjoner med lavere bo- og levekostnader vil kunne være mer åpne for å godta lavere lønninger enn hva sjøfolk bosatt i Norge vil ha anledning til. I all den tid sjøfolk bosatt i Norge ikke kan stille på lik linje som utenlandsk arbeidskraft hva gjelder kostnaden for rederiene er det vanskelig å se for seg at de kan konkurrere på like konkurransevilkår om disse arbeidsplassene.

Kompetanse

Den maritime næringen er inne i et teknologiskifte. Særlig innebærer denne omstillingen og teknologiskiftet et behov for kompetanse. Den kompetansen som baserer seg på aktiviteten på norsk sokkel og i norske farvann er av den største betydning for den norske maritime klyngen. For å ivareta og utvikle denne kompetansen, samt å sette næringen i stand til å rekruttere de rette kandidatene til å takle fremtidens maritime næring er vi avhengige av forutsigbare rammevilkår og en trygg

arbeidshverdag. Dette innebærer norske lønns- og arbeidsvilkår på norsk sokkel og i norske farvann, og vilkår som sikrer at dagens og fremtidens kompetanse kommer hele næringen til gode.

Merknader til forslag om lovregulering

Geografisk avgrensning

Dnmf oppfatter at loven ikke er forslått å gis anvendelse i farvannene rundt Svalbard og Jan Mayen. Dnmf mener dette er feil og ber om at den også gis anvendelse i farvannene rund Svalbard og Jan Mayen. Norsk bosatt arbeidskraft har behovet for tilgangen til arbeidsmarkedet i de næringer som i dag og i fremtiden vil drive næring i disse områdene.

Når det gjelder cruisevirksomhet og det foreslåtte kravet i utkastet til at over halvparten av tiden skjer i norske farvann, mener Dnmf at også tiden i territorialfarvannene rundt Svalbard og Jan Mayen bør telle med i beregningen da disse uansett er norske farvann.

Lønn og arbeidsvilkår

Loven må omfatte lønns- og arbeidsvilkår. Dnmf oppfatter at loven begrenser til å kun omfatte lønn og eller ikke er tydelig nok på å stille krav til norske arbeidsvilkår. Med lønns- og arbeidsvilkår mener Dnmf nasjonal gjennomgående dekkende tariffavtale inngått mellom partene. Ikke minstelønn som Dnmf oppfatter at forslaget legger opp til nå.

Ordet «arbeidsvilkår» inkluderer også regler knyttet til helse, miljø og sikkerhet, som bør være på et høyt nivå uavhengig av flagg. For å sikre like konkurransevilkår må det uavhengig av skipets flagg kreves at skip som opererer i norsk farvann som minimum må ha ISM- og MLC-sertifikat som sikrer arbeidstakerne om bord sin sikkerhet og akseptable arbeids- og levevilkår, samt tillate norske myndigheter å foreta inspeksjoner og ulykke- og havarietterforskning.

Skip i kystfart

For skip i kystfart er Holmefjordutvalgets enstemmige anbefaling fulgt opp, med forslag til noen snevre unntak. Fra Dnmf side er det viktig at unntakene i loven blir så små at hensikten med loven om å skape like konkurransevilkår for arbeidstakere og arbeidsgivere ikke uthules.

Cruisevirksomhet

Som nevnt ovenfor under geografisk avgrensning, mener Dnmf virksomheten også må ta hensyn til tid som fartøyet har i farvannene ved Svalbard og Jan Mayen.

Lovutkastet vil unnta seilaser med utenlandskflaggede cruiseskip som har mer enn halve seilingstiden utenfor norsk territorialfarvann. Det er ingen grunn til at loven skal gi forskriften en så trang ramme.

Etter Dnmfs oppfatning vil lovutkastets seilingskriterium innebære at man kan omgå dette ved at skipet seiler utenfor norsk territorialfarvann mellom norske havner.

Kravet om norsk lønn- og norske arbeidsvilkår bør gjelde alle aktører som besøker mer enn én havn.

Dnmf mener den foretrukne løsningen er at alle cruise som anløper mer enn én havn bør ha norske lønns- og arbeidsvilkår – «énhavns-løsning».

Dette vil kunne gi flere norske arbeidsplasser og større verdiskaping gjennom økt aktivitet på NOR-flagg eller seilinger med norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann.

Dette vil også kunne føre til flere seilinger med flere anløp, større ringvirkninger i flere lokalsamfunn, og flere norske ansatte.

Stasjonær virksomhet og annen type virksomhet

Dnmf er også tilfreds med at lovutkastet også vil få anvendelse for nye havnæring. Det er viktig at loven er fremtidsrettet og det er en rekke næringer som havvind, havbruksanlegg til havs, mineralutvinning mv. som vil kunne gi stor grad av sysselsetting dersom det fastsettes krav til arbeidsmarkedet.

Norsk sokkel

Dnmf er tilfreds med intensjonen i lovforslaget om også å regulere norsk sokkel. Videre viser Dnmf til merknaden foran om at kravet på sokkelen og økonomisk sone primært bør stilles til rettighetshaver og operatør. Vi mener det er en bedre løsning å regulere rettighetshavere og operatører på sokkelen og stille krav til deres virksomhet, og derigjennom regulere skip indirekte.

Dnmf mener at dersom skipene har oppdrag på norsk sokkel eller norske farvann så skal det være norske lønns- og arbeidsvilkår.

Lovforslaget innebærer at Skipet må være på norsk sokkel i minst 30 dager eventuelt mer enn 3 måneder i løpet av ett år, i henhold til utkastet. Dnmf mener at dette ikke er riktig å sette slik tidsbegrensning og dermed redusere norske bosatt arbeidskraft evne og muligheter til arbeidsplassene på norsk sokkel. Det er en unødvendig begrensning av å kunne pålegge norske lønns- og arbeidsvilkår.

Etter vår oppfatning er det heller ikke nødvendig ut fra et juridisk ståsted å sette tidsmessige begrensninger, spesielt ikke dersom rettighetshavere/operatører gjøres til hovedpliktsubjekt.

Det norske maskinistforbund

Rosenkrantz gate 15
Postboks 2000 Vika
0125 OSLO, Norway

NO 970 167 935

Telefon: + 47 24 14 83 70
telefaks: + 47 24 14 83 80

E-mail: post@dnmf.no
Web: www.dnmf.no

Bank: DNB ASA
Kontonr.: 8380.08.69946

INAB: NO33 8380 0869 946
SWIFT: DNBANOKKXXX

Holmefjordutvalget og tilskuddsordningen

Dnmf viser til enigheter som er presentert i det partssammensatte maritime utvalgets rapport angående tilskuddsordningen.

Holmefjordutvalgets anbefaling er todelt, og går på den ene siden ut på at det anbefales å innføre et krav om norske lønns- og arbeidsvilkår, og på den annen side at tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk styrkes og i større grad lovfestes. Tilskuddsordningen er ikke nevnt i lovutkastet. Dnmf påpeker imidlertid betydningen av at tilskuddsordningen sikres og styrkes.

Tilskuddsordningen har siden innføringen på 1990-tallet bidratt til å opprettholde norske arbeidsplasser på norske skip, samtidig som den har bidratt til å sikre norsk maritim konkurranse og videre rekruttering av sjøfolk bosatt i Norge. En stabil ordening bidrar til en sikrere hverdag både for sjøfolk bosatt i Norge og for rederiene, og det er derfor helt nødvendig at denne ordningen bevares og styrkes, og gjøres konkurransedyktig.

Dnmf ønsker å påpeke at denne tilskuddsordningen i seg selv ikke er tilstrekkelig for å sikre konkurransekraften til sjøfolk bosatt i Norge, og at ordningen må komplementeres med innføring av norske lønns- og arbeidsvilkår på norsk sokkel og i norske farvann.

Norske lønns og arbeidsvilkår er nødvendig, men ikke er tilstrekkelig for å gjøre norske arbeidstakere konkurransedyktige. Sammen med nettolønnsordningen sikrer vi norske arbeidstakere tilgang til arbeidsmarkedet på norsk sokkel og i norsk farvann, og sikrer norsk næring maritim norsk kompetanse.

Rammelov

Dnmf viser til at en rammelovgivning med underliggende forskrifter kan være en metode for å oppnå et tilstrekkelig presist regelverk. For eksempel en rammelovgivning med tilhørende forskrifter eller konsesjonsvilkår, lovfestet påseplikt for operatører på sokkelen eller en presis og dekkende lov.

Maritime Labour Convention - MLC - sikkerhet

Holmefjordutvalget legger til grunn at MLC sikrer gode arbeidsvilkår slik at behovet for norske vilkår langt på vei er ivarettatt uten at norske vilkår innføres.

Dnmf vil her bemerke tre ting:

- 1) Det er forskjell på MLC og norske arbeidsvilkår – MLC har for eksempel ikke regler for full lønn ved sykdom eller regler som sikrer landlov på norsk nivå.
- 2) De stater i MLC, som ikke har lovfestet MLC's anbefalinger (B-reguleringer) har en utilfredsstillende MLC standard. Med dette lovutkastet vil det være lovlig å operere i norsk farvann med arbeidsvilkår som ikke tilfredsstillende B-reguleringene i MLC for skip med flagg fra disse statene.

- 3) Det finnes fortsatt stater som ikke har ratifisert MLC i det hele tatt. Skip som fører flagg fra slike stater vil heller ikke kunne pålegges MLC obligatoriske bestemmelser.

Dnmf mener at loven bør gi ramme for forskrifter som fastsetter norske vilkår tilpasset det segment som den enkelte forskriftsbestemmelse gjelder.

7

Tilsyn og håndheving – Forutberegnelig regelverk

Dnmf viser til utvalgets samlede påpekning av viktigheten av at krav om norske lønns- og arbeidsvilkår utformes på en måte som sikrer at kontroll og håndheving er like effektiv overfor skip uavhengig flagg og eierskap.

Dnmf mener loven og dens forskrifter må være et forutberegnelig regelverk som håndheves og straffes hardt ved brudd. Det er viktig med oppfølging av reglene slik at de ikke blir konkurransevridende. Regelverket må treffe, være presist og få tydelige konsekvenser ved brudd.

Dnmf mener Sjøfartsdirektoratet og andre tilsynsmyndigheter må ha tilstrekkelig myndighet og ressurser til å kunne håndheve loven og dens forskrifter.

Dnmf mener det er viktig at § 11 som gir fagforeninger selvstendig adgang til å undersøke om kravet til norske lønns- og arbeidsvilkår blir oppfylt. Adgangen til å gå om bord ved havneanløp og muligheten til å rapportere til tilsynsmyndighetene vil øke effektiviteten i reguleringen.

Vi støtter forslaget til virkemidler i § 13 – pålegg om gjennomføring, tvangsmulkt og tilbakeholdelse av skip.

Dnmf slutter seg til departementets forslag til forvaltningstiltak og sanksjoner. Dnmf mener det er viktig med en streng håndhevelse av loven fra første dag, og at det fastsettes reaksjoner som virker avskrekkende på aktører som ikke følger loven. Det er ikke foreslått som sanksjon å nekte et skip adgang til havn, samt tilbakehold av skip i havn. Dnmf mener dette kan være gode supplement til de allerede foreslåtte tiltakene.

I innledningen til kapittel 7 står det at intensjonen er at loven ikke skal kunne håndheves for norske domstoler. Dnmf mener loven skal kunne håndheves for norske domstoler. Viser blant annet til reglene om norsk internasjonal privatrett.

Dagens forslag innebærer i så fall er det utelukkende tilsynsmyndigheten som kan sørge for at den enkelte arbeidstaker som ikke får betalt iht. loven, faktisk får sine rettigheter oppfylt. Dnmf mener det ikke bør være noe i veien for at arbeidstakere kan anlegge søksmål i Norge dersom krav iht. loven ikke er oppfylt, og ber om at departementet inntar slik søksmålsadgang i loven.

Vennlig hilsen,

Hege-Merethe Bengtsson
Administrerende direktør
Det norske maskinistforbund

Bjørn Thorvaldsen
Samfunnskontakt og Politisk rådgiver
Det norske maskinistforbund

Det norske maskinistforbund

Rosenkrantz gate 15
Postboks 2000 Vika
0125 OSLO, Norway

NO 970 167 935

Telefon: + 47 24 14 83 70
telefaks: + 47 24 14 83 80

E-mail: post@dnmf.no
Web: www.dnmf.no

Bank: DNB ASA
Kontonr.: 8380.08.69946

INAB: NO33 8380 0869 946
SWIFT: DNBANOKKXXX